

Asia: VN/21671/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi yleisistä kielitutkinnoista annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt lausuntoa otsikkoasiassa. Luonnoksessa ehdotetaan lisättäväksi yleisistä kielitutkinnoista annettuun lakiin vilppiä koskevat säännökset sekä tarkennettavaksi eräitä muita säännöksiä.

Vilpillinen menettely ja järjestyksen rikkominen

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset vilpillisen menettelyn ja järjestyksen rikkomisen seuraamuksista (6 a §). Jos tutkinnon suorittaja syyllistyisi vilpilliseen menettelyyn, vilpin yritykseen tai niissä avustamiseen taikka muutoin rikkoisi järjestystä tutkintotilaisuudessa, hänen tutkintosuorituksensa voitaisiin katsoa hylätyksi. Lisäksi hän voisi menettää oikeutensa osallistua kyseisen kielen tutkintoon kuuden kuukauden ajaksi.

Luonnoksen säätämisyjärjestysperusteluissa on ilmeisesti arvioitu, että ehdotettu 6 a § on luonteeltaan rangaistusluontoinen seuraamus (s. 28 viittaus perustuslain 8 §:n rikosoikeudelliseen laillisuusperiaatteeseen). Ehdotetun seuraamuksen luonnetta olisi asianmukaista kuvata perusteluissa hieman selkeämmin.

Vastaavan kaltaista sääntelyä sisältyy esimerkiksi taksinkuljettajan koetta koskevaan liikenteen palveluista annetun lain 246 a §:ään ja ylioppilastutkintolain 15 §:ään.

Toimivalta määrätä 6 a §:n mukaisia seuraamuksia olisi viranomaisella, mikä on perustuslain 124 §:n kannalta asianmukainen ratkaisu. Jatkovalmistelussa tulisi arvioida täytäntöönpanoa koskevan säännöksen lisäämistä 6 a §:ään (esim. päätös määräaikaikaisesta kokeeseen osallistumiskiellosta on täytäntöönpanokelpoinen, vaikka päätös ei olisi saanut lainvoimaa). Lisäksi säännöksestä tulisi ilmetä, mistä kuuden kuukauden määräaika lasketaan: esim. tekohetkestä vai päätöksentekohetkestä.

Vilppi

Ehdotetussa säännöksessä tai sen perusteluissa ei ole määritelty vilpillistä toimintaa. Ehdotettua sääntelyä tulisikin pyrkiä täsmentämään esimerkiksi määrittelemällä vilppi (ks. esim. laki liikenteen

palveluista 246 a §:n 1 ja 2 mom). Tällä on merkitystä sääntelyn ennakoitavuuden sekä viranomaisen harkintavallan rajoittamisen kannalta.

”Muutoin rikkoisi järjestystä tutkintotilaisuudessa”

Viranomaisen voisi hylätä tutkintosuorituksen ja määrätä, ettei henkilö voisi osallistua kyseisen kielen tutkintoon seuraavan kuuden kuukauden aikana, jos tämä ”muutoin rikkoo järjestystä”. Kun kyseessä on toimivalta hylätä tutkintosuoritus ja määrätä kuuden kuukauden karenssi, on ehdotettu säännös liian epämääräinen. Lisäksi muotoilu herättää kysymyksen siitä, onko tosiaan oikeasuhtaista, että henkilölle määrätään kuuden kuukauden karenssi tällaisesta, jopa yksittäisestä ja lievistä järjestyksen rikkomiseksi luettavasta toiminnasta. Esimerkiksi perusteluissa viitatussa ylioppilastutkintolain 15 §:ssä koesuoritus katsotaan hylätyksi, jos kokelas häiritsee koetilaisuutta tai muuten rikkoo järjestystä koetilaisuudessa, eikä rehtorin tai opettajan kehotuksesta huolimatta lopeta menettelyä. Oikeus osallistua seuraavan tutkintokerran kokeisiin menetetään vain, jos menettely on toistuvaa tai aiheuttaa merkittävää haittaa muiden kokelaiden koesuorituksille.

Ehdotettua säännöstä tulisi siten jatkovalmistelussa pyrkiä täsmentämään sekä turvaamaan säännösperusteisesti seuraamusten oikeasuhtaisuus.

Esitysluonnoksessa todetaan, että ehdotetut karenssia koskevat säännökset vastaisivat osittain ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain säännöksiä, jotka on säädetty perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella (PeVL 18/2005 vp). Oikeusministeriö korostaa, että pelkkä tällainen viittaus ei vielä ole riittävä sen arvioimiseksi, onko ehdotettu sääntely perustuslainmukainen, kun otetaan vielä huomioon, että perustuslakivaliokunta ei ko. lausunnossaan nimenomaisesti käsitellyt karenssiaikaa koskevaa sääntelyä muutoin kuin kiinnittämällä huomiota siihen, että lakiehdotuksessa ei ole nimenomaista säännöstä rehtorin toimivallasta evätä kokelaan osallistumisoikeus (ks. PeVL 26/2017 s. 11, PeVL 32/2020 s. 4 perustuslakivaliokunnan kannanottojen ulottuvuudesta).

Oikeasuhtaisuus

Luonnoksessa kuuden kuukauden karenssin oikeasuhtaisuutta perustellaan sillä, että ”Tutkintosuorituksen hylkääminen ja osallistumisoikeuden menettäminen kuuden kuukauden ajaksi eivät olisi kohtuuttomia seuraamuksia, sillä yleisiä kielitutkintoja järjestetään usein eikä niihin osallistumisen kertoja ole rajoitettu”. Perustelut eivät vaikuta soveltuvan lainkaan tilanteeseen, jossa on kyse kuuden kuukauden karenssista. Esityksen perusteluja oikeasuhtaisuudesta on jatkovalmistelussa täydennettävä. Oikeasuhtaisuusarvioinnissa on perusteltava, minkä vuoksi pidetään oikeasuhtaisena määrätä juuri kuuden kuukauden karenssi nimenomaan tilanteessa, jossa henkilön todetaan syyllistyneen ”vilpilliseen menettelyyn, vilpin yritykseen tai niissä avustamiseen taikka muutoin rikkoisi järjestystä tutkintotilaisuudessa”. Oikeasuhtaisuuden kannalta olisi myös asianmukaista arvioida ja perustella, minkä vuoksi sama kuuden kuukauden karenssi on oikeasuhtainen henkilön syyllistyessä vilpilliseen menettelyyn kuin henkilön syyllistyessä vilpin yrityksen avustamiseen.

Oikeasuhtaisuusarvioinnin osalta huomio kiinnittyy perusteluissa verrattuun ylioppilastutkintolain 15 §:ään, mutta järjestyksen rikkomisen osalta tässä ei mahdollistettaisi käytöksen korjaamista. Ylioppilastutkintolaissa oikeus osallistua seuraavan tutkintokerran kokeisiin menetetään, jos menettely on toistuvaa tai muuten erityisen vakavaa ja haitallista.

Harkintavalta

Viranomaisen harkintavalta seuraamusten määräämisessä jätettäisiin avoimeksi. Kuuden kuukauden karenssi-aika ehdotetaan kiinteäksi, mutta viranomaisella olisi harkintavaltaa siinä, määrääkö tämä seuraamuksen vai ei. Perusteluissa harkintavallan osalta todetaan ”Yleisen kielitutkinnon suorittamiseen liittyvät vilpillisen menettelyn tai järjestyksen rikkomisentilanteet voivat käytännössä olla keskenään hyvin erilaisia, minkä vuoksi on perusteltua jättää Opetushallitukselle harkintavaltaa seuraamusten määräämisessä.” Tällainen perustelu vaikuttaa pikemminkin puoltavan sääntelyratkaisua, jossa viranomaisella on harkintavaltaa karenssiajan pituudenkin osalta.

Luonnoksesta ei myöskään tarkemmin selviä, minkä vuoksi viranomaisen harkintavalta ei ole seuraamuksissa oikeusharkintaista vaan hyvin avointa. Esimerkiksi ylioppilastutkintolain 15 §:n ja liikennepalvelulain 246 a §:n karenssi-aikaa ja kokeen hylkäämistä koskevat säännökset on muotoiltu oikeusharkintaisiksi. Jatkovalmistelussa tulisi joko merkittävästi täsmentää viranomaisen harkintavaltaa (HL 6 §:n lisäksi) tai muuttaa sääntely oikeusharkintaiseksi.

Tutkintotoimikunta

Tutkintotoimikuntaa koskevaa 3 §:ää ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että laissa säädettäisiin toimikunnan kokoonpanosta sekä kelpoisuudesta. Lakiin lisättäisiin uusi 3 a § toimikunnan tehtävistä ja virkavastuusta.

Luonnoksen säätämisperusteluissa on asianmukaisesti tunnistettu tutkintotoimikuntaa koskevan lainsäädännön yhteys perustuslain 119 §:ään. Ehdotettu sääntely, jossa laissa täsmennettäisiin toimikunnan tehtäviä, kokoonpanoa ja kelpoisuuksia koskevaa sääntelyä, on tarpeen. Koska kyse on Opetushallituksen yhteydessä toimivasta viranomaisesta, on virkavastuuta koskeva viittaus pikemminkin sekaannusta aiheuttava kuin selkeyttävä. Lisäksi säännöksen sanamuodon mukaisesti virkavastuu kiinnittyisi ainoastaan 3a §:n 1 momentissa tarkoitettuihin tehtäviin, ei kaikkiin tutkintotoimikunnan tehtäviin (mm. tutkintosuoritusten tarkistusarvioinnit). Virkavastuusäännös olisi siten pikemminkin asianmukaista jatkovalmistelussa poistaa. Perusteluissa on lisäksi todettu ”Tutkintotoimikunta käyttää julkista valtaa ja sen päätökset ovat hallintopäätöksiä. Tässä toiminnassaan tutkintotoimikunnan tulee taata oikeusturvan ja hyvän hallinnon vaatimukset ja noudattaa hallinnon yleislakeja. Näin ollen asioiden käsittelyyn tutkintotoimikunnassa sovelletaan muun muassa hallintolakia (434/2003), julkisuuslakia, tietosuojalakia, sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa annettua lakia (13/2003) ja kielilakia (423/2003).” Oikeusministeriö korostaa, että koska kyse on viranomaisesta, hallinnon yleislait tulevat sovellettavaksi tämän toiminnassa laajemminkin kuin ainoastaan julkisen vallan käytössä (ks. esim. HL 1 luku).

Tutkinnon järjestäjä

Lain 5 §:n 2 momenttiin lisättäisiin säännös, jonka mukaan tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitaessaan tutkinnon järjestäjään sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999). Perusteluiden mukaan aineellinen viittaussäännös julkisuuslakiin on tarpeellinen, jotta laki tulisi sovellettavaksi tutkinnon järjestäjiin. Julkisuuslain 4 §:n 2 momentin mukaan julkisuuslakia sovelletaan julkista hallintotehtäviä hoitaviin niiden käyttäessä julkista valtaa. Muutoksella ulotettaisiin julkisuuslain soveltamisala koskemaan koko julkista hallintotehtävää, ei ainoastaan julkisen vallan käyttöä. Luonnoksessa tulisi selostaa hieman selkeämmin ehdotetun soveltamisalan laajentamisen tarve (tutkinnon järjestäjien hoitaman julkisen hallintotehtävän luonne ja julkisuuslain soveltamisala). Sinänsä ehdotus vaikuttaa tutkinnon käytännön järjestämisen näkökulmasta tarpeelliselta. Ehdotusta olisi lisäksi asianmukaista käsitellä lyhyesti myös säätämisperusteluissa.

Tutkinnon järjestäjän tehtäviä koskevaa 1 mom. 2 kohtaa lyhennettäisiin poistamalla siitä vaatimus tiedottaa ”niin, että tutkintoihin osallistuminen on tasapuolisesti mahdollista kaikille kansalaisryhmille”. Perusteluissa olisi syytä korostaa ko. vaatimuksen olemassaoloa myös ehdotetun muutoksen jälkeen, sillä julkista hallintotehtävää hoitavina tutkinnon järjestäjiin tulevat sovellettavaksi hallinnon yleislait sekä mm. vaatimus yhdenvertaisesta kohtelusta.

Muutoksenhaku

Lain 13 §:n 1 momenttiin lisättäisiin säännökset oikaisuvaatimusmenettelystä lain 7 §:n 2 momentissa ja 11 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin päätöksiin. (ks. miten perusteltu). Perustelut oikaisuvaatimuksen käyttöalalle ja toisaalta sen ulkopuolelle jäävistä asiaryhmistä vaikuttavat asianmukaisilta.

Lain 13 §:n uudeksi 3 momentiksi siirtyisi nykyinen 2 momentti. Säännöstä ei ehdoteta muutettavaksi, mutta säännöstä silti perustellaan luonnoksessa. Säännöksen osalta huomio kiinnittyy siihen, että 3 momentissa tarkoitettu menettely vaikuttaa oikaisuvaatimusmenettelyltä. Ko. tarkistusmenettely on säädetty ennen hallintolakiin lisättyä oikaisuvaatimusmenettelyä koskevia säännöksiä. Tarkistusmenettelyä koskevia säännöksiä olisi siten aiheellista arvioida tässä yhteydessä huomioiden hallinto-oikeudellisen muutoksenhakujärjestelmän kehitys viimeisen yli 10 vuoden aikana (vrt. esim. yliopistolaki ja ammattikorkeakoululaki). Tarkistusmenettely näyttäisi nostetun asetuksesta lain tasolle 2005 eli itse säännös on vieläkin vanhempaa perua kuin nyk. kielitutkintolaki. (HE 86/2004 vp, s. 9). Edelleen tarkistusmenettelystä ei ole nykyisellään minkäänlaisia menettelysäännöksiä laissa.

Sinänsä oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen kohdistuva valituskielto vaikuttaa perustellulta edelleen (vrt. yliopistolain 84 §:n 2 mom., PeVL 15/2009 vp, PeVL 2/2009 vp).

Luonnoksessa 13 §:n 3 momentille esitetyt perustelut olisi syytä käydä jatkovalmistelussa läpi. Perusteluissa on esimerkiksi todettu ”Voimassa olevan säännöksen perusteluiden mukaan yleisen kielitutkinnon suorittaminen ei koske yksilön lakisääteistä oikeutta tai velvollisuutta, vaan sen suorittaminen antaa henkilölle edun. Näin ollen on katsottu, ettei ole kyse perustuslain 21 §:n 1 momentissa tarkoitettusta yksilön oikeutta tai velvollisuutta koskevasta päätöksestä, joka tulisi saattaa tuomioistuimen käsiteltäväksi, vaan tarkistusarviointi on katsottu riittäväksi oikeussuojakeinoksi.” Tällainen tulkinta, etteikö perustuslain 21 §:n 1 momentti (ja toisaalta oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 6 §) koskisi etuutta koskevia päätöksiä, ei ole vakiintuneen tulkinnan ja käsityksen mukainen. Perusteluissa muutoksenhakuoikeuden osalta lisäksi käsitellään kielitutkinnon suorittamisen yhteyttä kansalaisuuden myöntämiseen. Perustelujen merkitys ja tarve näiltä osin eivät avaudu, sillä kansalaisuusasian yhteydessä ei ole mahdollista valittaa kielitutkinnosta.

Henkilötietojen suoja

Esitysluonnoksen yhtenä tavoitteena on päivittää yleisistä kielitutkinnoista annettu laki vastaamaan EU:n uudistunutta tietosuojasääntelyä. Oikeusministeriö pitää tavoitetta erittäin kannatettavana. Esitysluonnoksessa on tunnistettu, että Opetushallitus käsittelee henkilötietoja ylläpitäessään yleisten kielitutkintoihin osallistuneista henkilöistä sekä kielitutkintojen arviointiin osallistuvista henkilöistä rekistereitä ja että tietojen käsittely kuuluu EU:n yleisen tietosuojasetuksen (EU) 2016/679 soveltamisalaan. Oikeusministeriö toteaa, että esitysluonnos on henkilötietojen suojan osalta valmisteltu varsin huolellisesti ja siinä on asianmukaisesti tunnistettu henkilötietojen

käsittelystä vastaava rekisterinpitäjä (Opetushallitus) sekä käsittelyn oikeusperuste (6 artiklan 1 kohdan c alakohda). Esitysluonnoksessa on vastaavasti tehty varsin hyvin selkoa perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännöstä henkilötietojen suojan osalta sekä sisällytetty luonnokseen erillinen tietosuojavaikutuksia koskeva arviointi.

Henkilötietojen suojan osalta esitysluonnoksessa ehdotetaan päivitettäväksi yleisistä kielitutkinnoista annetun lain arvioijarekisteriä (8 §) sekä yleisten kielitutkintojen tutkintorekisteriä (10 §) koskevia säännöksiä. Ennen muuta kyse on siitä, että säännöksissä täsmennettäisiin, että Opetushallitus olisi sekä arvioijarekisterin että yleisten kielitutkintojen tutkintorekisterin rekisterinpitäjä. Lisäksi ehdotettaisiin muutoksia siitä, mitä henkilötietoja 8 ja 10 §:ssä tarkoitettuihin rekistereihin tallennettaisiin. Edelleen lakiehdotuksessa ehdotetaan kumottavaksi viittaukset kumottuun henkilötietolakiin. Ministeriö pitää ehdotettavia muutoksia henkilötietojen suojan näkökulmasta lähtökohtaisesti tarkoituksenmukaisina, mutta kiinnittää huomiota vielä seuraaviin kohtiin.

Kansallinen liikkumavara

Esitysluonnoksessa on sinänsä asianmukaisesti tunnistettu, että esityksellä annettaisiin tietosuoja-asetusta täydentävää kansallista erityissääntelyä ja että erityissääntelyä annettaisiin tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 3 kohdan sisältämän sääntelyliikkumavaran nojalla. Jatkovalmistelussa kansallisen liikkumavaran käyttöä olisi kuitenkin syytä vielä täydentää siten, että kansallisen liikkumavaran käyttöä kuvattaisiin ja perusteltaisiin säännöskohtaisesti. Esimerkiksi lakiehdotuksen 8 ja 10 §:n säilytysaikaa koskevien säännösten osalta perusteluissa olisi syytä todeta, että ehdotettavilla säilytysaikasäännöksillä annettaisiin tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan e alakohdan säilytyksen rajoittamista koskevaa periaatetta täsmäntävää sääntelyä. Esitysluonnoksessa tulisi lisäksi säännöskohtaisesti perustella, onko ehdotettava sääntely yleisen tietosuoja-asetuksen edellyttämällä tavalla yleisen edun mukaista, oikeasuhteista ja toisaalta perustuslakivaliokunnan lausuntokäytäntö huomioiden välttämätöntä.

Esitysluonnoksessa olisi syytä tunnistaa lisäksi, että rekisterinpitoa koskevien säännösten osalta sääntelyliikkumavaraa sisältyy tietosuoja-asetuksen 4 artiklan 7 kohtaan. Oikeusministeriö kiinnittää tältä osin huomiota siihen, ettei esitysluonnoksessa ole kuvattu, että ehdotetut rekisterinpitoa koskevat säännökset annettaisiin kyseisen kohdan nojalla. Jatkovalmistelussa esitysluonnosta olisi tältä osin syytä täydentää. Vaikka ehdotetut rekisterinpitoa koskevat säännökset ovat tarkoituksenmukaisia, esitysluonnoksesta tulisi käydä lisäksi ilmi, miksi rekisterinpitäjistä on tarpeellista säätää. Arvioitaessa tarvetta säätää rekisterinpitäjistä tulee ottaa huomioon myös perustuslain 2 §:n 3 momentti, jonka mukaan julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin. Lailla säätämiseen taas kohdistuu yleinen vaatimus lain täsmällisyydestä ja tarkkuudesta. Perustuslakivaliokunnan käsityksen mukaan toimivaltasääntely on yleensä merkityksellistä perustuslaissa turvattujen perusoikeuksien näkökulmasta (PeVL 51/2006 vp, s. 2/I). Lisäksi perustuslakivaliokunta on myös etenkin perusoikeuskytkentäisen sääntelyn yhteydessä pitänyt välttämättömänä, että toimivaltainen viranomaislainen ilmenee laista yksiselitteisesti (PeVL 21/2001 vp, s. 4/I) tai muuten täsmällisesti (PeVL 47/2001 vp, s. 3/II) tai että ainakin viranomaisten toimivaltasuhteiden lähtökohdat (PeVL 45/2001 vp, s. 5/I) samoin kuin toimivallan siirtämisen edellytykset ilmenevät laista riittävän täsmällisesti (PeVL 7/2001 vp, s. 4/II; ks. myös PeVL 11/2002 vp, s. 6, PeVL 52/2001 vp, s. 5, PeVL 47/2002 vp, s. 4—5, PeVL 65/2002 vp, s. 4/II). Perustuslakivaliokunta on myös suhtautunut kriittisesti perustuslain 21 §:ssä johtuvista syistä sopimusperusteiseen toimivallan siirtoon viranomaiselta toiselle (PeVL 11/2004 vp, s. 2), minkä

vuoksi viranomaisten välisen yhteisrekisterinpitäjyyden on käytännössä perustuttava lakiin. Vastaavasti myös rekisteröidyn oikeuksien toteutumisen kannalta on tärkeää, ettei lainsäädäntö jätä epäselväksi sitä, mikä taho on milloinkin vastuussa henkilötietojen käsittelyä koskevien vaatimusten noudattamisesta.

Säännöskohtaisia huomioita

Lakiehdotuksen 10 §:n 2 momentin mukaan tutkintorekisteriin tallennettaisiin henkilön yksilöimistä varten kielitutkintoon osallistuneen nimi, oppijanumero ja syntymäaika. Lisäksi rekisteriin tallennettaisiin tutkintoon osallistuneen kansalaisuus, tutkinnon suorittamispaikka, tutkintokieli, saadut taitotasoarviot, tutkintokertojen ajankohta ja tarpeelliset yhteystiedot. Esitysluonnoksen säännöskohtaisten perusteluiden (s. 21) mukaan kansalaisuutta koskevan tiedon tallentaminen perustuisi seurantatarkoituksiin. Oikeusministeriö kiinnittää tältä osin huomiota, että kyseinen käyttötarkoitus (seurantatarkoitus) ei käy ilmi säännösehdoituksesta. Ylipäänsä ministeriölle jää esitysluonnoksesta epäselväksi, mitä seurantatarkoituksella tarkoitettaisiin. Esitysluonnosta on syytä tältä osin täydentää. Huomiota tulee kiinnittää ennen muuta tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan b alakohdan käyttötarkoitussidonnaisuuden periaatteeseen, jonka mukaan henkilötiedot on kerättävä tiettyä, nimenomaista ja laillista tarkoitusta varten, eikä niitä saa käsitellä myöhemmin näiden tarkoitusten kanssa yhteensopimattomalla tavalla. Edelleen on syytä todeta, että kansallista erityissääntelyä annettaessa tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 3 kohta edellyttää, että käsittelyn tarkoitukset määritellään jäsenvaltion lainsäädännössä.

Lakiehdotuksen 10 §:n 3 momentissa tutkintorekisterin tietojen säilytysaikaa ehdotetaan pidennettäväksi nykyisestä 30 vuodesta 50 vuoteen. Esitysluonnoksen säännöskohtaisten perusteluiden (s. 22) mukaan ehdotettava säilytysajan pidennys olisi perusteltua, jotta suoritettuja kielitutkintoja ja tutkintoihin sisältyviä osakokeita koskevat tiedot olisivat tutkinnon suorittajien saatavilla myös jälkikäteen ja että tietoja voitaisiin hyödyntää kielitutkintojärjestelmän toimivuuden seuranta ja kehittämistä koskeviin tarkoituksiin. Oikeusministeriölle jää epäselväksi, miksi tutkinnon suorittajien tietoja olisi tarpeen säilyttää 20 vuotta pidempään kuin aikaisemmin. Ylipäänsä ministeriölle jää epäselväksi, miksi henkilötietoja olisi tarpeen käsitellä tunnisteellisessa muodossa kielitutkintojärjestelmän toimivuuden seuranta ja kehittämistä koskeviin tarkoituksiin. Tältä osin on ministeriö kiinnittä erityistä huomiota tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan e alakohdan säilytyksen rajoittamista koskevaan periaatteeseen, jonka mukaan henkilötiedot on säilytettävä muodossa, josta rekisteröity on tunnistettavissa ainoastaan niin kauan kuin on tarpeen tietojenkäsittelyn tarkoitusten toteuttamista varten. Ehdotettua muutosta olisi näiltä osin syytä vielä täydentää ja arvioida säilytysaikasäännöstä perusteellisesti jatkovalmistelussa. Ministeriö toteaa, että kuten esitysluonnoksessa sinänsä todetaan, tutkinnon suorittajilla voi olla tarve saada tutkintoihin sisältyviä osakokeita koskevia tietoja jälkikäteen. Esitysluonnoksessa tulee kuitenkin perustella, miksi voimassa olevaa säilytysaikaa on merkittävästi pidennettävä (ts. miksi voimassa oleva 30 vuoden säilytysaika ei ole riittävä) ja arvioida ehdotettua säännöstä muun muassa muuhun tutkintotietojen säilyttämistä koskevaan lainsäädäntöön (ks. esim. laki valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä).

Makkonen Timo
Oikeusministeriö

Färkkilä Heini
Oikeusministeriö